

Žalobce domáhal se na žalované firmě »Bankovní obchod a směnárna F. a spol.« vyplacení zůstatku salda. Žalovaná firma namítla najmě, že nemůže býti žalována firma F. a spol., poněvadž její majitel Emanuel F. 2. srpna 1927 zemřel a žalobu bylo by lze podati nyní jen osobně proti Josefu F-ově jako dědičce. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Právem nevyhověl první soud námitce nedostatku pasivní legitimace. Smluvníkem žalující strany byla žalovaná protokolovaná firma F. a spol., pokud se týče její majitel Emanuel F. Firma jest obchodním jménem kupcovým, jménem, pod kterým kupec provádí obchody a pod kterým může také žalovati nebo býti žalován. To platí o jeho pozůstalosti, pokud vede se obchod dále na její účet pod dosavadní firmou. Závazky Emanuela F-a (firmy F. a spol.) nezanikly ani z části úmrtím jejího majitele. Firma je dosud zapsána v obchodním rejstříku, trvá dosud a může býti žalována. Závazky Emanuela F-a (firmy F. a spol.), mezi nimiž, jelikož jde o kupce jednotlivce, netřeba rozlišovati, nepřešly ještě na Josefu F-ovou jako přihlášenou dědičku Emanuela F-a, ana pozůstalost není dosud odevzdána (§§ 797, 819 obč. zák.). Přijetí dědičné přihlášky na soud má jen ten účinek, že Josefa F-ová je oprávněna a povinna zastupovati pozůstalost (§ 547 obč. zák.), do níž patří i žalovaná firma. V obchodním rejstříku bylo při firmě jen poznamenáno, že po dobu projednání pozůstalosti Emanuela F-a zastupuje firmu Josefa F-ová. Byla tedy právem žalovaná firma zastoupena Josefou F-ovou. Josefa F-ová sama mohla by býti jako strana, jako dědička, žalována teprve, až by jí byla pozůstalost odevzdána.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Zemřel-li majitel obchodního podniku, jest tento ovšem částí pozůstalostního jmění a, nechce-li zůstavitelův věřitel vyčkatí odevzdání pozůstalosti, může své nároky uplatňovati proti pozůstalosti. Vede-li se však obchodní podnik dále na účet pozůstalosti pod starou firmou, byl žalobce také oprávněn zažalovati firmu. Tím, že v obchodním rejstříku bylo poznamenáno, že majitel firmy Emanuel F. zemřel a že po dobu projednání pozůstalosti spravuje a zastupuje firmu jeho vdova Josefa F-ová, firma nezanikla, naopak bylo tím projevono, že firma trvá dále po dobu pozůstalostního řízení (srovnej komentář Staub-Pisko čl. 22, Dr. Oskar Pisko »Das Unternehmen« § 9, Dr. Jaroslav Švamberk, »Právo firemní« str. 51, »Grünhuts Zeitschrift« sv. 32 str. 471 násl.). Nelze tudíž uznati, že žalobce není oprávněn žalovati firmu.

Čís. 8564.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Při střetnutí se dvou silostrojů může se poškozený, jenž byl dopravován za úplatu na jednom ze silostrojů, domáhati náhrady na majiteli a na řidiči silostroje, na němž byl dopravován. Řidiče druhého silostroje nelze pokládati za třetí osobu ve smyslu § 2 zák.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1928, R II 369/28.)

Žalobce byl poraněn při střetnutí se dvou silostrojů. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se náhrady škody na Janu M-ovi, majiteli silostroje, na němž byl dopravován a jejíž byla od žalovaného za úplatu najala osoba od žalobce rozdílná. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Soud dospěl k názoru, že žalovaný jako vlastník auta, jehož provozováním byl žalobce zraněn, ručí za škodu podle § 1 zákona č. 162 z r. 1908, za škodu věcnou podle § 1323 a za poranění na těle podle §§ 1325 a 1326; že žalobce sám auto nenajal, nemá podle názoru soudu na ručení žalovaného vlivu, hledíc na odst. (1) § 4 cit. zákona. Spornou jest otázka, zda zavinil škodu šofér žalovaného, pokud se týče zda dokázal žalovaný, že škodná událost byla způsobena zaviněním někoho třetího nebo že i při řádných a věcných opatnostech ve vedení motorového vozidla a při zacházení s ním nemohla být odvrácena. Soud jest toho názoru, že se žalovanému nepovedl důkaz, že škodnou událost způsobil někdo třetí, šofér protijedoucího nákladního auta tím, že neztlumil světel. Šofér žalovaného viděl na silnici před sebou — není sice zjištěno, na jak velkou vzdálenost, ale přece, jak svědci praví, chvíli, když vyjev ze zatáčky, přijel na rovnou silnici, že naprotijedoucí auto má světla rozžatá, a bylo na něm, by zařídil, by jeho reflektory nebyl oslněn a, stalo-li se tak, by hned zastavil a nejel do zábradlí. Ztratil-li rozvahu k tomu potřebnou a neovládl-li stroj tak, by hned zastavil — vždyť podle přednesu žalovaného jel nepatrnou rychlostí, — jde tato nehoda — nebo lépe náhoda, — že byl oslněn, na jeho vrub. Že šlo o náhodu v osobě šoférově, plyne z toho, že svědci, cestující, oslnění nebyli, což je patrné z jejich pozorování jímí vylíčeného, jež by nemohli učiniti, kdyby byli bývali oslněni. Ostatně je známo, že i prudké světlo, pozorováno úzkou šterbinou víček stíněnou řasami, neoslní než při přímém plném pohledu na něho. Je-li dále prokázána nejistota šoféra v řízení vozu, je podle názoru soudu zřejmým, že nelze zavinění srážky přičísti někomu třetímu, nýbrž jen šoféru auta žalovaného, který jest podle § 1 aut. zák. povinen náhradou. **O d v o l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nedbaje zrušovacího důvodu, znovu o odvolání jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu, poněvadž podle jeho názoru jest rozhodnou otázka, zda byl řidič auta žalovaného, Ludvík P.,

plnými světly reflektorů protijedoucího nákladního auta oslněn tak, že mu bylo zabráněno v rozhledu na cestu, a zda se mohl tomuto oslnění ubrániti, pak další otázka, zda řidič protijedoucího nákladního auta byl povinen ztlumiti světla reflektorů, a poněvadž nelze tyto otázky řešiti bez slyšení znalce, zůstalo prý řízení kusým, an nebyl v těchto směrech slyšen znalec. Leč nelze souhlasiti s právním názorem, jímž se řídil odvolací soud. Žalobní nárok opírá se o ustanovení zákona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. Jest tedy použití oněch ustanovení tohoto zákona, jež mají význam pro rozhodnutí věci, i tehdy, když se strana nedovolávala zvláště předpisů, jež tu přicházejí v úvahu. Jestliť právní posouzení věci soudu. Není o tom sporu, že žalobce utrpěl poranění, jež jest předmětem náhradního žalobního nároku, při střetnutí se dvou silostrojů. Žalobce může podle § 3 (4) aut. zák. uplatňovati své nároky jako osoba při provozování těchto silostrojů nesúčastněná, tedy jako »osoba třetí« na základě zákona o ručení silostrojů, podle § 1 tohoto zákona proti každému z obou provozů. Žalobce domáhá se náhrady škody na majiteli silostroje, jímž byl za úplatu dopravován. Ručební závazek podle § 1 aut. zák. nastává, aniž třeba prokázati přímé zavinění, neboť zákon má za to, že škoda byla zaviněna provozováním silostroje, a mohou se osoby v § 1 aut. zák. uvedené sprostiti povinnosti k náhradě škody jen tím, že prokážou některý v vyvíňovacích důvodů v § 2 aut. zák. výčetmo uvedených. Žalovaný skutečně také ve smyslu tohoto ustanovení namítal, že řidič nákladního auta způsobil úraz tím, že jel s plnými světly, takže řidič osobního auta Ludvík P. byl tak oslněn, že ztratil vládu nad autem, čímž uplatňuje vyvíňovací důvod, že zavinila úraz osoba třetí. Leč tohoto vyvíňovacího důkazu nemůže se dovolávati. Neboť za »osobu třetí« ve smyslu § 2 aut. zák. lze pokládati jen osobu, jež, neprovádějíc automobilový provoz, zavinila škodnou událost buď vůbec nebo z části (srov. zprávu justičního výboru poslanecké sněmovny k vládní předloze čís. 2068, § 3, kde výslovně uvedeny jsou jako »osoby třetí« osoby autem dopravované a chodci, srov. dále zprávu justičního výboru poslanecké sněmovny k usnesení panské sněmovny čís. 709, kde se uvádí, že ručením povinný jest od povinnosti k náhradě osvobozen, když dokáže, že nehoda byla zaviněna vinou poškozeného samého anebo osoby třetí při provozu nesúčastněné, »eines betriebsfremden Dritten«). Tohoto předpokladu tu není, jelikož řidič nákladního auta, druhého auta, jehož zavinění se uplatňuje jako důvod vyvíňovací, není osobou nesúčastněnou při automobilovém provozu, nýbrž jest osobou, jež podle § 3 (4) aut. zák. by sama po případě ručila rukou nedílnou, ježto škodlivá událost způsobena byla střetnutím se jejího silostroje s osobním autem. Na závazku tom nic nemění okolnost, že poškozený proti ní nároků na náhradu škody dosud neuplatňoval. Zavinění řidiče nákladního auta může tedy zůstat v tomto sporu stranou, a jest proto bez významu, zda řidič protijedoucího auta byl povinen stlumiti světla, zda jeho zaviněním bylo řidiči auta žalovaného oslněním zabráněno v rozhledu na cestu a řidič ten tím ztratil vládu nad svým autem a zda mohl tomuto oslnění zabrániti.